

KOHEZIJSKA POLITIKA BORI SE PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA U PLANINSKIM PODRUČJIMA

JESTE LI ZNALI?

Klimatske promjene brže utječu na planinske regije nego na nizinska područja i uvelike utječu na njihovu biološku raznolikost, stanovništvo i gospodarstvo. Od 1980. Pireneji su izgubili polovicu svojih ledenjaka, a njihova prosječna temperatura porasla je 30 % brže od globalnog prosjeka u posljednjih 50 godina. Isto tako, do 2050. godine polovica ledenjaka u Alpama će nestati, bez obzira na mjere koje se dotad poduzmu.

ZAŠTO SU KLIMATSKE PROMJENE TOLIKO VAŽNE?

Klimatske promjene u planinama smanjuju razine bioraznolikosti i dostupnost vode, utječu na lokalno gospodarstvo i povećavaju prirodne opasnosti. Učinci klimatskih promjena u planinama imaju kaskadni učinak na nizinska područja. Zbog toga, što god se događa u planinama neće ostati ondje pa se i treba smatrati europskim problemom.

KAKVA RJEŠENJA SE PRONALAZE U PLANINAMA?

I ublažavanje (pokušaji ograničavanja klimatskih promjena) i prilagodba (pronalaženje načina prilagodbe promjenama koje se već događaju) ključni su za osiguranje otpornosti i održivosti planina. Od smanjenja emisija ugljika u grijanju, promicanja održive proizvodnje energije i turizma, do praćenja šumskih požara i drugih utjecaja u ključnim sektorima planinskog gospodarstva, planinske regije već su uvele brojne mjere za borbu protiv klimatskih promjena.

Kohezijskom politikom Europska unija podupire projekte i inicijative za borbu protiv klimatskih promjena u planinskim regijama.

Više možete saznati u nastavku.

Ovaj je projekt financirala Glavna uprava Europske unije za regionalnu i urbanu politiku prema Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava br. 2020CE16BAT209.

PEGASUS

Mikromreže za obnovljivu energiju u ruralnim područjima

U općini Saint-Quentin-en-Quin (Francuska) loše vrijeme i jak vjetar redovito uzrokuju nestanke struje, čime ugrožavaju opskrbu strujom hladnjača ili kotlova na drvenu sječku lokalnog stanovništva.

U pokušaju da se ovi problemi riješe i lokalno stanovništvo postane energetski neovisno, u selu je postavljena solarna mikromreža. Mikromreža je mala mreža korisnika električne energije koja se opskrbljuje iz lokalnih zaliha energije.

© Auvergne-Rhône-Alpes Region

U ovom bi slučaju 32 kuće i ukupno 45 potrošača svoje solarne panele moglo priključiti na glavnu trafostanicu, koja bi potom proizvedenu energiju prenijela drugim kućanstvima u mreži ovisno o njihovim potrebama. Ovo rješenje stanovnicima omogućuje da koriste lokalno proizvedenu energiju kako bi nadoknadili nedostatke energije u vanjskoj opskrbi te da proizvode struju i toplinsku energiju. Zbog potpore ugradnji solarnih panela, rješenje doprinosi i smanjenju emisija ugljika.

Planinsko područje: Francuske Alpe

Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj putem programa Interreg Med

Razdoblje: 2017.-2019.

Mrežno mjesto: <https://pegasus.interreg-med.eu/>

BB CLEAN

Niskouglično grijanje kućanstava u alpskim područjima

© BB Clean

Potrošnja fosilnih goriva za grijanje kućanstava glavni je izvor emisija CO₂. U Alpama je izgaranje biomase – posebno izgaranje drva – održiva obnovljiva alternativa fosilnim gorivima. Ono ublažava klimatski utjecaj grijanja kućanstava i doprinosi boljem korištenju lokalnih resursa. Ipak, izgaranje biomase može i povećati prisutnost mikrozagađivača kao što su čestice, koje su štetne za ljudsko zdravlje i okoliš. Zbog toga se u nekim slučajevima fosilna goriva još uvijek preferiraju u odnosu na biomasu kada je u pitanju grijanje kućanstava.

Kako bi riješio ovaj problem, projekt BB-Clean razvio je besplatnu mobilnu aplikaciju kako bi kućevlasnicima objasnio kako mogu održivije koristiti izgaranje biomase za grijanje kućanstava. Kombiniranjem podataka o vjetru i padalinama u modelu meteorološkog izračuna, aplikacija BB-Clean pomaže lokalnom stanovništvu da prati stanje mikrozagađivača u cijeloj alpskoj regiji tijekom razdoblja od 48 sati putem sustava semafora (crveno: visoka koncentracija – niska disperzija; žuto: prosječna koncentracija i disperzija; zeleno: niska koncentracija – visoka disperzija). Ova praktična aplikacija korisnicima omogućuje da se jednostavno upoznaju sa statusom mikrozagađivača u svojoj regiji i odluče o najboljem dobu dana za zamjenu fosilnih goriva izgaranjem biomase za grijanje svojih domova. Aplikacija time istovremeno osigurava da izgaranje biomase nema negativan učinak na okoliš i zdravlje u ovom planinskom području.

Planinsko područje: Alpe

Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj putem programa Interreg za Alpski Prostor

Razdoblje: 2018.-2021.

Mrežno mjesto: <https://www.alpine-space.eu/projects/bb-clean/en>

Smanjenje ugljičnog otiska vašeg zimskog odmora

U Alpama se nalazi 1132 skijališta koja svake godine privuku 20 milijuna skijaša i ostvaruju godišnji promet od 40 milijardi eura. Danas se skijališta moraju prilagoditi izazovima klimatskih promjena i smanjiti svoje emisije ugljika.

SMART Altitude ispitao je i provo mjerne u 4 živa laboratorija i još 20 alpskih skijališta kako bi skijališta postala niskougljična. Na primjer, Verbier i La Tzoumaz među najvećim su skijalištima u Švicarskoj s više od 400 km skijaških staza.

U njima je postavljena dizalica topline čiji zadatak je da ostvari povrat topline koju proizvodi vučnica, čime se potrošnja energije smanjuje za 10 %. Osim toga, posjetitelji sada mogu odsjesti u pametnim niskougljičnim zgradama koje se oslanjaju na energiju dobivenu iz topline rekuperirane iz motornih vučnica i solarnih panela.

© Smart Altitude

Planinsko područje: Alpe

Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj putem programa Interreg za Alpski Prostor

Razdoblje: 2018.-2021.

Mrežno mjesto: <https://www.alpine-space.eu/projects/smart-altitude/en/home>

DISARM

Opservatorij i sustav ranog upozorenja na suše i požare

© DISARM

Klimatske promjene drastično će povećati broj i širenje šumskih požara u Europi tijekom sljedećih desetljeća, što će imati negativan učinak na planinske šume. Kako bi se bolje spriječili, riješili i ublažili utjecaji šumskih požara i suša u Jugoistočnoj Europi, projekt DISARM započeo je kao suradnja između Bugarske, Cipra i Grčke.

Zahvaljujući podacima i analizama dobivenima u sklopu projekta DISARM, nadležna tijela ove tri zemlje uspostavila su zajednički strateški okvir za borbu protiv suša i šumskih požara. Također su razvila poboljšane strategije za prilagodbu klimatskim promjenama. Zahvaljujući ovim mjerama lokalno stanovništvo manje je izloženo opasnostima od suša i šumskih požara zbog učinkovitijih metoda prevencije i praćenja.

Planinsko područje: Jugoistočna Europa (Bugarska, Cipar, Grčka)

Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj putem programa Interreg Balkan Mediteran

Razdoblje: 2017.-2019.

Mrežno mjesto: <http://disarmfire.eu/>

Prekogranični opservatorij za klimatske promjene u Pirinejima

2016. godine Pirinejski opservatorij za klimatske promjene pokrenut je kao prekogranična inicijativa s ciljem istraživanja i praćenja klimatskih promjena i prilagodbe njima u 7 planinskih regija Pirineja.

Opservatorij je svoje aktivnosti razvio u skladu sa socioekonomskim utjecajima klimatskih promjena u planinama, poput utjecaja na turizam, agropastoralizam, energetski sektor i prirodne katastrofe te u skladu s promjenama biofizičkih sustava, kao što su voda, divlje životinje i šume.

Zahvaljujući nalazima Opservatorija i istraživanjima koja traju već nekoliko godina, lokalni privatni i javni dionici, kao i građani, mogu razumjeti sadašnje i buduće promjene na Pirinejima, njihov utjecaj na određene sektore gospodarstva i društva – poput turizma, energetike, agropastoralizma i šumskih ekosustava – te primijeniti preporuke kako bi se što bolje prilagodili klimatskim promjenama.

© OPCC

Planinsko područje: **Pireneji (Andora, Francuska, Španjolska)**
 Kohezijska potpora: **Europski Fond za Regionalni Razvoj**
 putem programa Interreg POCTEFA
 Razdoblje: **2016.-2019.**
 Mrežno mjesto: <https://www.opcc-ctp.org/en>

ŠTO JE MONTANA174?

Montana174 je komunikacijska kampanja koja vas – planinske stanovnike – informira o brojnim mogućnostima koje Kohezijska politika nudi u planinskim područjima. Kohezijska politika planinskim područjima pruža sredstva za jačanje digitalnih i socijalnih inovacija, ubrzanje ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe na njih, podršku turizmu, poticanje zapošljavanja mladih i poboljšanje mobilnosti.

www.montana174.org

Ova publikacija odražava samo stajalište autora. Europska komisija nije odgovorna za upotrebu informacija koje ova publikacija sadrži.

